

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะมีภารกิจที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่น พร้อมกับต้องให้บริการที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ในการที่จะพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องมีการบริหารการเงินการคลังที่ดี และมีความสามารถที่จะบริหารได้ด้วยตนเอง ซึ่งหมายความว่าต้องพึ่งตัวเองให้ได้มากที่สุด กล่าวคือ ต้องมีรายได้พอเพียงกับรายจ่าย เพื่อจะได้นำรายได้มาพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องมีความสำนึกและต้องเร่งทำความเข้าใจ ในเรื่องที่จะทำอย่างไรเพื่อให้การจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และครบถ้วน เพื่อที่จะได้นำรายได้มาใช้จ่าย ที่ผ่านมามองการบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญในการจัดเก็บรายได้ น้อยมาก ส่วนใหญ่ไปมุ่งในเรื่องของการควบคุมรายจ่าย ตรวจสอบรายจ่าย สนใจรายได้น้อยเกินไป มีการรั่วไหลของการจัดเก็บรายได้ ประสิทธิภาพของการจัดเก็บรายได้ยังไม่เต็มที่ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอเพียงกับรายจ่ายในการบริหารงานต่าง ๆ

รายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลมาจาก 3 แหล่ง คือ 1. การจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลเอง แบ่งเป็นรายได้จากภาษี เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และรายได้จากค่าธรรมเนียม 2. รายได้ที่ได้รับจัดสรรจากส่วนราชการอื่น โดยหน่วยงานที่จัดเก็บต้องจัดสรรให้องค์กรบริหารส่วนตำบลตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ค่าใบอนุญาตการพนัน ค่าปรับ ภาษีธุรกิจเฉพาะ 3. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เนื่องจากรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะไม่พอเพียงกับรายจ่าย เพราะงานที่จะพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลมีมาก เพราะฉะนั้นเงินจากภาษีจึงไม่พอ รัฐบาลจึงต้องจัดสรรเงินงบประมาณส่วนหนึ่ง ซึ่งเราเรียกว่าเงินอุดหนุนทั่วไป ตัวแปรในการจัดสรรก็คือจะดูจาก จำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ จำนวนหมู่บ้าน และรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และอีกส่วนหนึ่งคือ การจัดสรรในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน (สุนี ประจวบเหมาะะ. 2553 : ออนไลน์)

จากผลการดำเนินงานด้านการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีที่ผ่านมา ซึ่งดูได้จากงบแสดงฐานะทางการเงินประจำปี พ.ศ. 2552 นั้น รายได้ที่จัดเก็บเองมียอดรายรับจริงต่ำกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งไว้หลายรายการ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ไม่สามารถจัดเก็บรายได้ให้ครบถ้วนตามประมาณการที่ได้ตั้งรับไว้ จึงทำให้มีเงินรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่และรวมถึงการ

จัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบให้เพิ่มขึ้น เพื่อนำรายได้ไปพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณูปโภค สาธารณูปการตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นหัวหน้าส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดเก็บรายได้ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 5 ด้าน (สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543 : 109) ดังนี้ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้เสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ จำนวน 1,811 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ. 2552 : 20)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ; ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของศัพท์เชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. **ปัจจัย** หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ส่งผลให้การดำเนินงานสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2. **ประสิทธิภาพ** หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ไม่รั่วไหลและได้รับความร่วมมือจากประชาชน

3. **การจัดเก็บรายได้** หมายถึง กระบวนการที่รัฐจัดเก็บรายได้จากรายการ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4. **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้** หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ส่งผลให้การดำเนินงานจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านบุคลากร หมายถึง พนักงานส่วนตำบล และมีความรู้ความเข้าใจ และมีจำนวนเพียงพอ ในการปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ หมายถึง งบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน การฝึกอบรม ค่าตอบแทน การศึกษาดูงาน และจัดทำป้ายถาวร ในการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4.3 ปัจจัยด้านสถานที่ หมายถึง อาคาร สถานที่ทำการ ลานจอดรถ ที่พักผ่อนหย่อนใจ ห้องน้ำ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4.4 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ แผ่นพับ คอมพิวเตอร์ แก้วน้ำดื่ม ของชำร่วย ที่ใช้ในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานที่ให้ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผู้นำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

5. ภาษี หมายถึง ภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบจัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์

6. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

7. ประชาชน หมายถึง ผู้เสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์